

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tal-25 ta' Settembru, 2020

Appell Inferjuri Numru 106/2018 LM

Nazzareno Bonnici
bin-numru tal-karta tal-identità 21238(M)
("l-appellat")

vs.

Bank of Valletta p.l.c. (C 2833)
("is-socjetà appellanta")

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mis-socjetà intimata **Bank of Valletta p.l.c.** [minn issa 'l quddiem "is-socjetà appellanta"] mid-decizjoni mogħtija fit-12 ta' Settembru, 2018, [minn issa 'l quddiem "id-decizjoni appellata"], mill-Arbitru

Għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa 'l quddiem "l-Arbitru"], li permezz tagħha ddeċieda dwar l-ilment tar-rikorrent **Nazzareno Bonnici** [minn issa 'l quddiem "l-appellat"] billi *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinċiż 26(3)(ċ) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta ordna lis-soċjetà appellanta sabiex tħallas lill-appellat is-somma ta' €7,387.14 (sebat elef tliet mija sebgħa u tmenin Euro u erbatax-il ċenteżmu), bl-imgħaxijiet legali mid-data li fiha l-appellat ippreżenta l-ilment tiegħu quddiem l-Arbitru sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż kontriha.

Fatti

2. Il-fatti ta' dan il-każ huma kwazi kollha identiċi għal dak tal-appell deċiż minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fis-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u beneficiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018).

3. Għandu jingħad li fil-każ odjern l-appellat kien aċċetta l-offerta tas-soċjetà appellanta fid-9 ta' Ġunju, 2011, skont kif jirriżulta mill-kopja tal-'*Form of Acceptance and Transfer*' esebita *a fol.* 14 tal-atti, sabiex b'hekk huwa kien intitolat għall-ħlas tas-somma ta' €14,996.74 (erbatax-il elf disa' mija sitta u disgħin Euro u sebgħa u erbgħin ċenteżmu). Dan filwaqt li huwa kien investa s-somma ta' €18,565.30 (tmintax-il elf ħames mija ħamsa u sittin Euro u tletin ċenteżmu).

fil-fond magħruf bħala *La Vallette Multi Manager Property Fund* [minn issa 'l quddiem "LVMMPPF"], kif jirriżulta mill-kopja tal-*Contract Note a fol. 73* esebita fl-atti.

Mertu

4. L-appellat intavola proċeduri fit-2 ta' Marzu, 2017, quddiem l-Arbitru permezz tal-prezentata ta' ilment fejn, filwaqt li ddikjara li huwa kien ingħata parir sabiex jinvesti fil-LVMMPPF u b'hekk ittrasferixxa madwar €20,000.00 (għoxrin elf Euro) f'dan il-fond iżda mingħajr ma kien fehem sew ir-riskji ta' dan l-investment, issottometta li huwa kien qed jippretendi li s-soċjetà appellanti tagħtih id-differenza fil-kapital li kien tilef u anki l-imgħaxijiet mid-data tal-investment.

5. Is-soċjetà appellanta wiegħbet għall-ilment billi eċċepiet is-segwenti: preliminarjament (a) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza skont il-liġi sabiex jieħu deċiżjoni fir-rigward tal-kuntratt ta' tranżazzjoni bejn il-partijiet; (b) l-Arbitru ma kellux jieħu konjizzjoni tal-ilment *ai termini* tal-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta stante li kienet seħħet tranżazzjoni; (ċ) l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-każ stante li huwa kellu s-setgħa li jittratta biss ilmenti mressqa minn "klijenti eligibbli"; (d) is-soċjetà appellanta ma kinitx il-legittimu kontradittur; (e) l-appellat kien biegħ u ttrasferixxa d-drittijiet kollha tiegħu, anki dawk litigjużi, lill-istess soċjetà appellanta; (f) il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta; (g) it-tranżazzjoni kienet saret fuq bażi ta' "*execution only*" filwaqt li

L-appellat kien ikkonferma huwa stess li kien “*experienced investor*”; u fil-mertu eċċepew li (g) is-soċjetà appellanta ma kienet bl-ebda mod responsabbli għall-ħlas ta’ danni jew xort’oħra lill-appellat għal xi aġir allegatament illegali da parti tiegħu; (għ) l-appellat kien indika fl-ilment tiegħu li l-imbiba lamentata kienet soġġetta għal proċeduri quddiem qorti jew tribunal; (h) l-ispejjeż tal-proċedura kellhom jithallsu mill-appellat.

Id-Deciżjoni Appellata

6. L-Arbitru wasal għad-deciżjoni appellata wara li għamel is-segweni konsiderazzjonijiet rilevanti għall-appell odjern:

“Eċċezzjonijiet Preliminari

Eċċezzjonijiet dwar Gurisdizzjoni

...

Il-provditur tas-servizz qajjem tlett eċċezzjonijiet oħra dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m’għandux jisma’ dan il-każ għaliex m’għandux il-kompetenza taħt il-liġi li jiddeċiedi dwar kuntratt ta’ tranzazzjoni bejn il-partijiet li saret res judicata liema kwistjoni tista’ titqajjem biss quddiem il-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili b’mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wieħed frivolu u vessatorju ai termini tal-Artikolu 21(2)(ċ) tal-Kap. 555 u fil-konfront tal-BOV l-ilmentatur mhux ‘klijent eligibbli’.

L-Arbitru ser jittratta dawn it-tlett eċċezzjonijiet flimkien.

L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji gie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Liġijiet ta’ Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tiegħu. Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jigi mitlub jiddeċiedi, iżda hija stabbilita fuq kriterji oġġettivi li l-leġislatur deherlu li għandu jstabbilixxi.

Skont il-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, (fn. 19 Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555) l-Arbitru għandu l-kompetenza li 'jisma' lmenti skont il-funzjonijiet tiegħu taħt l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imgiba ta' provditur tas-servizzi finanzjarji.' M'hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista' jisma' kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eliġibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

Dan huwa imsaħħah minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bħala dik li 'jittratta lmenti mressqa minn klijenti eliġibbli.' L-istess, m'hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa' fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Għalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun "klijent eliġibbli" u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun 'provditur tas-servizzi finanzjarji' skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

"Klijent eliġibbli" huwa definit bħala: "klijent li jkun konsumatur ta' provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta' xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji." (fn. 20 Kap. 555, Art.2) L-istess artikolu jipprovi li "klijent' għandu jinkludi, persuna fiżika, inklużi s-suċċessuri tagħha fit-titolu jew mikrointrapriża."

Il-liġi tistabilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

"provditur tas-servizzi finanzjarji' tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun ġie liċenzjat jew awtorizzat xort'oħra mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta skont l-Att dwar l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta jew kull liġi oħra tas-servizzi finanzjarji, inkluż iżda mhux limitat għal servizzi ta' investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta' kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni..." (fn. 21 Ibid.)

L-ilmentatur odjern huwa klijent eliġibbli filwaqt li l-provditur tas-servizz huwa provditur tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq ċitat.

Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jiġu sodisfatti dawn ir-rekwiżiti tal-liġi u, għaladarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma' ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tiegħu, basta jkun marbut ma' xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u mogħti minn provditur ta' servizz li jaqa' taħt id-definizzjoni tal-liġi.

Il-leġislatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru ħlief għal dak li jipprovi l-istess Att. Pereżempju, l-Arbitru jista' jisma' każi li jmorru lura sal-1 ta' Mejju 2004, (u mhux aktar), u "jista' jagħti rimedju pekunjarju għal kull ilment sa massimu ta' €250,000."

Li kieku l-legislatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fiċ-ċirkostanzi li qed jgħid il-provditur tas-servizz, allura kieku kien jagħmel hekk, imma dan il-legislatur m'għamlux.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċċhad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza u, galadarba gie deċiż li l-ilmentatur huwa klijent eligibbli u jista' jressaq l-ilment, allura m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tiegħu u ser jikkonsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qal il-provditur tas-servizzi finanzjarji li qed isostni li l-każ huwa wieħed magħluq għaliex seħħet tranżazzjoni bejn il-partijiet liema tranżazzjoni għandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provditur tas-servizz jagħmel referenza għal dak li jipprovi l-Kodiċi Ċivili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provditur tas-servizz kien qed joffri (taħt xi kwalità jew oħra) servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-provditur tas-servizz mhijiex kumpannija ordinarja li daħlet f'xi kuntratt sempliċi ma' kontraent ieħor, imma l-provditur tas-servizz hija kumpannija li taħdem fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u hija soġġetta għal skrutinju akbar, anke minn regoli ad hoc, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jigi protett l-investitur.

Dan gie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport tagħha tat-22 ta' Ġunju 2012, (fn. 22 Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund) fejn għamlitha ċara li l-BOV kien sugġett għall-guidelines applikabbli qabel l-2017 u l-Investment Services Rules minn Novembru 2007.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant u, għalhekk, japplikaw għal din ir-relazzjoni ġuridika kemm liġijiet, regoli u regolamenti prattiċi u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet superviżjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke liġijiet u Direttivi (fn. 23 Kap. 555, Art. 19(3)(ċ)) li saru biex jagħtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni ġuridika li nħolqot bejn l-ilmentatur u l-provditur tas-servizz m'hijiex waħda regolata esklussivament mill-Kodiċi Ċivili u fejn si tratta relazzjoni bejn konsumatur u kummerċjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintużaw espressjonijiet m'ħux ġusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodiċi Ċivili u l-Kodiċi tal-Kummerċ. (fn. 24 Kap.378, Art. 47(B))

L-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Każ Nru. 028/2016 deċiż minnu fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 25 Dan il-każ jinsab fuq il-link:

<https://financiararbiter.org.mt/en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>) u semma r-

ragunijiet għalfejn ma seħhietx tranzazzjoni bejn il-provdituri tas-servizz u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kunċett tal-pacta sunt servanda f'dawn il-każi fejn si tratta kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant kellu l-limitazzjonijiet tiegħu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Aċċettazzjoni saru f'ċirkustanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għażla ħlief li jaċċetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu tagħha, u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed iċedu d-drittijiet litigjużi tagħhom, jew li b'xi mod kienu qed iċedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, għandhom jitqiesu klawsoli ingusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddaħħlu.

Ġaladarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'għandhom l-ebda effett, għalhekk jitqies li ma seħhet l-ebda tranzazzjoni bejn l-ilmentatur u l-provditur tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-każ.

Peress li l-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod 'ekonomiku u mħaffef', (fn. 26 Kap. 555, Art 19(3)(d)) qiegħed jagħmel referenza għal dak li ġie deċiż minnu fil-Każ Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018, u r-raġunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-każ f'dan ir-rigward, għandhom jgħoddu wkoll għal dan il-każ.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċhad dawn l-eċċezzjonijiet."

L-Appell

7. Is-soċjetà appellanta pprezentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-2 ta' Ottubru, 2018, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni appellata, filwaqt li tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha, jew liema minnhom, u tiċhad it-talbiet kollha tal-ilmentatriċi. Is-soċjetà appellanti tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex: (1) l-Arbitru ma kellu l-ebda kompetenza jiddeċiedi l-ilment; (2) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddeċieda (i) li l-ilment ma kienx frivolu u vessatorju skond il-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555, (ii) li l-azzjoni tal-appellati ma kinitx

preskritta ai termini tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 12, (iii) li jwarrab il-klawżoli kompromissorji mill-kuntratt ta' tranzazzjoni, u (iv) li l-appellat kellu jiġi kkunsidrat li ma kienx investitur b'esperjenza; u (3) l-Arbitru għamel l-iżbalji fil-kalkoli tal-kumpens.

8. Permezz tad-digriet tagħha tas-17 ta' Ġunju, 2020, din il-Qorti fid-dawl ta' dak li jipprovdi għalih il-para. (e) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555, irrevokat *contrario imperio* d-digriet tagħha, kif diversament preseduta, tas-26 ta' Ottubru, 2018, u ordnat l-isfilz tan-nota li kienet ġiet ipprezentata mis-soċjetà appellanta fis-16 ta' Ottubru, 2019, filwaqt li skartat l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni eċċepita minnha a tenur tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16.

9. L-appellat wieġeb fit-23 ta' Ottubru, 2018, fejn fir-risposta tiegħu qed jissottometti li l-appell interpost mis-soċjetà appellanta kien infondat fil-fatt u wkoll fid-dritt u għalhekk għandu jiġi miċħud fl-intier tiegħu, bl-ispejjeż.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

10. Sabiex il-Qorti tevita tirrepeti dak kollu li diġà ntqal fis-sentenza tal-appell tagħha tas-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u beneficiċċju tal-Provincjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018) u li għaliha għamlet riferiment aktar 'il fuq f'din is-sentenza, tiddikjara li l-konsiderazzjonijiet *kollha* li għamlet f'dik is-sentenza japplikaw *mutatis*

mutandis għal dan l-appell u m'għandhiex x'izzid għajr konsiderazzjoni qasira fir-rigward tas-sottomissjonijiet magħmulin mill-appellat fir-risposta tiegħu.

11. Hawnhekk l-appellat jikkontendi li stante li t-tranzazzjoni li xtaqet li ssir is-soċjetà appellanta saret permezz ta' skrittura li fiha biss il-firma tal-appellat, ma ġewx imħarsa d-dispożizzjonijiet tas-subartikolu 1233(2) tal-Kap. 16 u għaladarba l-iskrittura ma tirrispettax ir-rekwiżiti tal-liġi *ad validatem*, ma jistax jingħad li seħħet tranzazzjoni. Jikkontendi wkoll li stante li l-ammont imħallas lilu kien wieħed parzjali u mhux sħiħ, huwa kien baqgħalu drittijiet residwali fir-rigward tad-differenza u t-teżi tas-soċjetà appellanta msejsa fuq il-ftehim, kienet għalkollox infondata.

12. Il-Qorti tosserva li l-ilment imressaq mill-appellat quddiem l-Arbitru mhuwiex dwar il-forma jew il-kontenut tal-ftehim intiż sabiex tingħalaq il-pendenza fir-rigward tat-telf li huwa kien sofra mill-investment li kien għamel fuq parir tas-soċjetà appellanta, iżda huwa proprju fuq dak il-parir. Bl-ebda mod ma jista' jingħad li fl-ilment tiegħu l-appellat kien qed jattakka l-validità o meno tad-dokument iffirmit minnu sabiex tiġi tranzatta l-vertenza bejn il-partijiet, azzjoni li wara kollox lanqas ma setgħet issir quddiem l-Arbitru stante l-kompetenza limitata tiegħu *ai termini* tad-dispożizzjonijiet tal-Kap. 555. Għalhekk din il-Qorti tqis li l-appellat ma jistax illum iressaq pretensjonijiet godda quddiem din il-Qorti li l-funzjoni tagħha hija li tirrevedi kwistjonijiet li kienu ttrattati quddiem qorti jew tribunal tal-ewwel istanza. Għal din ir-raġuni il-Qorti ma tistax tiegħu konjizzjoni ta' dawn is-sottomissjonijiet tiegħu.

Decide

Għaldaqstant, għall-istess raġunijiet li ngħataw fis-sentenza mogħtija fis-16 ta' Diċembru, 2019, minn din il-Qorti kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet Finco Treasury Management Limited għall-kont u beneficiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru 23/2018), tilqa' l-appell u tħassar id-deċiżjoni tal-Arbitru tat-12 ta' Settembru, 2018, filwaqt li tiċhad l-ilment tal-appellat bl-ispejjeż kontrih.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**